

Katedra trestního práva

Posudek oponenta na rigorózní práci Mgr. Dalibora Šellenga „Trestní příkaz“

Předložená práce obsahuje 171 stran textu a je přehledně a logicky členěna do úvodu, čtyř základních kapitol a závěru. Vnější úprava práce je velmi pěkná. Okruh použité literatury je skutečně mimořádně obsáhlý a zahrnuje i nemalou řadu prací zahraničních autorů. Práce je doplněna několika pečlivě zpracovanými přílohami s dobrou vypovídací hodnotou. Po formální stránce nesporně splňuje předložená práce požadavky kladné na práci rigorózní.

Autor si za téma své práce zvolil problematiku jen zdánlivě přehlednou, neboť při bližším zkoumání zde nalzáme řadu sporných a obtížných otázek, a to jak z obecně-teoretického pohledu, tak i z hlediska konkrétní aplikační praxe, které jsou mezi odbornou veřejností stálým předmětem diskusí, často kontroverzních. Zpracování tématu je tedy rozhodně aktuální a přínosné. Metody odborné a vědecké práce, které autor při zpracování použil, zejména metoda analyticko-syntetická a metoda komparace, odpovídají povaze tématu a vytyčenému cíli.

Po stručném úvodu, ve kterém autor mimo jiné charakterizuje zaměření a cíl své práce, se nejprve zabývá postavením zkoumaného institutu v systému trestního procesního práva. Hodné pozornosti jsou úvahy o tom, že jde vlastně o návrh ze strany samosoudce, který pak může, ale nemusí být, obviněným a státním zástupcem akceptován. Souhlasit lze s tím, že otázka, zda trestní příkaz patří mezi odklony, závisí na tom, co je vlastně odklonem míněno, na což se ovšem názory rozcházejí.

Velmi přehledně je zpracován historický vývoj zkoumaného institutu na našem území, kde autor výstižně postihl základní vývojové mezníky a nezřídka i protichůdné tendence v trestní politice. Posledně zmíněné pak svědčí o tom, že z pohledu základních principů trestního procesu jde o institut přinejmenším sporný.

Jádrem práce je kapitola třetí, věnovaná analýze současné právní úpravy trestního příkazu. Pečlivě a kriticky je zpracována partie o trestním příkazu z hlediska základních zásad trestního řízení. Názorům a závěrům, které zde autor vyslovuje, lze přisvědčit. Podmínky a předpoklady vydání trestního příkazu jsou rovněž analyzovány velmi svědomitě a podrobně. Zvláště kladně třeba hodnotit, že se autor soustřeďuje na problémy, které v interpretační a aplikační praxi vznikají a nevyhýbá se ani kritice samotné právní úpravy, například pokud jde o okruh trestných činů nebo pokud jde o kvalitu a kvantitu podkladů, ze kterých samosoudce vychází při svém rozhodování. Tato výtka bývá často spojována výlučně s výrokem o vině, avšak autor správně upozorňuje na skutečnost, což bývá opomíjeno, že omezená kvantita i kvalita podkladů začasťe neumožňují ani dostát všem hlediskům, která mají být vzata v úvahu

při rozhodování o trestní sankci. Souhlasit třeba rovněž s názorem, že i v případě upuštění od potrestání půjde o odsouzení, takže by nemělo být v případě trestního příkazu vyloučeno. V souvislosti s analýzou institutu odporu záslužně autor upozorňuje na některé nejen teoretické, ale i praktické otázky (například uplatnění principu *beneficium cohaesionis*), které dosud nebyly uspokojivě vyřešeny. Stanovisko, které k nim autor zaujímá, je vesměs důvodné. Souhlasit třeba s názorem, že současná úprava staví poškozeného nezřídko do obtížné situace.

Poslední kapitola práce se zabývá srovnáním české úpravy s úpravou trestního příkazu ve Spolkové republice Německo. Rozbor německé úpravy je podán velmi srozumitelně a pro odborného čtenáře je podnětným zdrojem poznání.

V závěru své práce autor přehledně a výstižně shrnuje poznatky a stanoviska, ke kterým při zpracování své práce dospěl.

Celkově lze předloženou rigorózní práci hodnotit jako velmi zdařilou. Autor prokázal, že se do náležité hloubky seznámil se zkoumanou problematikou, a to nejen pokud jde o právní úpravu a její odraz v dosavadním literárním zpracování, ale zejména v judikatuře, včetně rozhodnutí Ústavního soudu ČR a ESLP. Kladem práce je nejen pečlivost a svědomitost zpracování a práce s literárními prameny a s judikaturou, ale zejména schopnost autora samostatně, tvořivě a erudovaně zkoumané instituty i jejich dílčí problémy analyzovat. Předložená práce po formální i po obsahové stránce nesporně splňuje požadavky na ni kladené a je zcela způsobilým podkladem pro ústní obhajobu. Autor rozhodně prokázal schopnost samostatné tvůrčí odborné práce.

Při obhajobě své práce by se autor mohl vyjádřit k výtce, která ze strany obhajoby nezřídko zaznívá, že trestní příkaz a mírný trest v něm uložený za současné absence zákazu reformace *in peius* je často prostředkem nátlaku na obviněného, aby proti trestnímu příkazu odpor nepodával.

V Praze dne 11.11.2015

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
oponent